

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

НН інститут історії, права та міжнародних відносин

Кафедра всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання
історичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НН інституту
історії, права та міжнародних
відносин
Подрез Ю.В.
Вересень 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Філософія освіти

галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта (Математика)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Математика. Інформатика)
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту історії, права
та міжнародних відносин

«30» серпень 2022 р.

Голова Моцак С.І.

к. пед. н., доцент

Суми – 2022

Розробник:

Снегірьов І. О., кандидат філософських наук, доцент кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін
Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Моцак С. І., к. пед. н., доцент

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'S. I. Motzak', is written over a horizontal line.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		І-й	І-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2-й	2-й
		Лекції	
		16 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	4 год.
		Консультації	
	2 год.	2 год.	
	Самостійна робота		
60 год.	80 год.		
		Вид контролю: залік	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Філософія освіти»

Метою викладання навчальної дисципліни є узагальнення знань магістрів у сфері освіти на теоретико-методологічному рівні, а також їх залучення до філософського осягнення ідеї освіти, як соціокультурного феномену та вироблення їх власної світоглядної концепції, формування в магістрантів уявлення про проблемне поле філософії освіти і педагогіки як важливих галузей сучасного знання, у яких реалізується єдність філософського та наукового підходів до освітньої сфери діяльності людини.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Філософія освіти» є глибоке засвоєння магістрантами філософської сутності та змісту системи освіти, розуміння ними її як геному суспільного розвитку, а також – засвоєння програмних проблем і вміле використання здобутих знань в практичній діяльності.

Навчальний курс розкриває суть стратегії освіти і її співвідношення з новою освітньою парадигмою. Розглядаються проблеми диференціації шкільного навчання та його профілізації, а також формування шкільного інноваційного простору в цілому. Окремо звертається увага на розбудову іміджу нової школи та синергетичність розвитку освіти.

Відповідно до освітньо-професійної програми вивчення дисципліни «Філософія освіти» передбачає набуття студентами таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі математики, середньої математичної освіти, що передбачає знання відповідних теоретико-методичних основ, уміння застосовувати відповідні науково-методичні дослідження та адекватні методи з галузі педагогіки, методики математики, методики інформатики, математики, інформатики; вирішувати професійні завдання, що характеризуються комплексністю, варіативністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в школі; планувати та здійснювати дослідження з елементами наукової новизни в галузі математики, середньої математичної та інформативної освіти, та або впроваджувати інновації у освітній процес.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки і соціального життя, вдосконалювати й розвивати власний інтелектуальний та загальнокультурний рівень.

ЗК2. Здатність аналізувати та критично осмислювати інформацію; усвідомлювати на основі критичного аналізу основні світоглядні теорії та принципи у навчанні та професійній діяльності; соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми.

ЗК3. Здатність до стратегічного планування, до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності на основі сформованих ціннісних орієнтирів; оцінювати ситуацію та/або завдання на основі всебічного аналізу з метою виявляти шляхи вирішення проблем / розв'язування завдань; ухвалювати оптимальні рішення; сприймати, аналізувати й реалізовувати інновації у професійній діяльності.

ЗК4. Здатність до продуктивного міжособистісного спілкування на основі принципів гуманізації й довіри; до міжособистісної взаємодії, до ефективної співпраці у команді, комунікації з представниками інших професійних груп різного рівня. до толерантного сприймання різноманітних думок, ідей; мультикультурність.

ЗК5. Здатність грамотно використовувати державну мову у процесі професійної діяльності, чітко та аргументовано висловлювати свої думки, міркування, почуття; використовувати одну з іноземних мов для одержання та оцінювання інформації в галузі професійної діяльності, мультикультурність із збереженням національної культурної ідентичності.

ЗК8. Здатність усвідомлювати соціальну значущість своєї майбутньої професії, сумлінно виконувати професійні обов'язки, до моделювання траєкторії особистісного та професійного самовдосконалення; дотримуватися принципів толерантності, етики вчителя, академічної доброчесності; здатність до саморефлексії та самовдосконалення; на основі чого формувати ціннісні орієнтації молоді, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, формувати *soft-skills* та *hard-skills*, до підготовки здобувачів освіти до свідомого вибору життєвого шляху, до професійного самовизначення, до дотримання принципу тайм- менеджменту.

ЗК9. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права та обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, нетерпимості до корупційної поведінки, поважне ставлення до права й закону, володіння достатнім рівнем професійної правосвідомості; знання санітарно-гігієнічних правил, рекомендацій зі здоров'язбереження

молоді.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Мовно-комунікативна компетентність як здатність: забезпечувати здобуття учнями системи знань з математики та інформатики державною мовою; забезпечувати партнерську взаємодію всіх суб'єктів освітнього процесу, формувати і розвивати мовно-комунікативні навички та уміння учнів; здатність до продуктивного діалогу із колегами щодо вирішення навчально-методичних проблем, до професійного саморозвитку протягом життя на основі рефлексії; до комунікації у процесі презентації результатів досліджень на наукових заходах; використовувати знання іноземної мови в освітній і професійній діяльності.

СК 5. Здоров'язбережувальна компетентність як здатність: організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу; формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.

СК 6. Проектувально-прогностична компетентність як здатність на основі аналізу сучасних концепцій навчання й виховання проектувати творче освітнє середовище у процесі навчання математики та інформатики, грамотно планувати освітній процес, оперативно реагувати на зміни; прогнозувати результати освітнього процесу; адаптувати методи, прийоми, технології навчання, форми організації навчальних занять та навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти до авторської методичної системи навчання в умовах впровадження концепції «Нова українська школа»; здатність визначати актуальні науково-методичні проблеми, планувати та здійснювати власні наукові дослідження в галузі методики навчання математики / методики навчання інформатики самостійно / у складі дослідницького колективу.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліни, які мають бути вивчені раніше: Філософія, Соціологія, Логіка, Політологія, Релігієзнавство, Етика, Естетика, Професійна етика, Антропологія, Педагогіка, Історія педагогіки, Психологія, Культурологія тощо.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	ПРЗ 1	Знати основні світоглядні теорії та принципи навчання і професійній діяльності, концептуальні засади шкільної освіти в галузі математики, інформатики; цілей і завдань навчання математики та інформатики в старшій школі, наукових основ шкільного курсу математики та актуальних питань розвитку інформаційно-цифрових технологій.
	ПРЗ 3	Знати методологію наукового пізнання та формування математичної картини світу, закони, методи та методики проведення досліджень; основні принципи і засоби пошуку, систематизації, узагальнення інформації.
	ПРЗ 4	Знати сучасні концепції навчання й виховання, актуальні питання педагогіки, методики навчання математики, методики навчання інформатики; традиційних та інноваційних підходів до організації освітнього процесу, методів і прийомів, технологій навчання, форм організації навчальних занять, форм організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».
	ПРЗ 6	Знати раціональні прийоми розумових дій; організації освітнього процесу, традиційні та сучасні методи та технології навчання, різноманітність форм організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти; основні вербальні та невербальні прийоми і засоби впливу на суб'єктів навчання в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».
Уміння	ПРУ 3	Уміння та готовність доцільно підбирати, вдосконалювати та використовувати традиційні та інноваційні підходи до організації освітнього процесу, методи і прийоми, технології навчання, форми організації навчальних занять та навчально-пізнавальної діяльності суб'єктів навчання, адаптувати їх до авторської методичної системи навчання математики та інформатики в умовах впровадження концепції «Нова українська школа».
	ПРУ 8	Уміння визначати актуальні наукові проблеми, планувати, організовувати та здійснювати деякі фрагменти досліджень в галузі методики навчання математики самостійно / у складі дослідницького колективу з високим ступенем самостійності та з дотриманням принципів академічної доброчесності.
	ПРУ 9	Уміння відшукувати інформацію у різноманітних джерелах, аналізувати, оцінювати її достовірність, систематизувати, узагальнювати її; грамотно готувати наукові тексти, доповіді, презентації, здійснювати

		публічну апробацію одержаних результатів, брати участь у науковій дискусії.
Комунікація	ПРК 1	Володіти основами професійної мовленнєвої культури при навчанні математики та інформатики (грамотно використовувати державну мову у процесі професійної діяльності, чітко та аргументовано висловлювати власні думки, міркування, почуття; використовувати одну з іноземних мов на рівні, що дозволяє отримувати та оцінювати інформацію з зарубіжних джерел в галузі професійної діяльності).
	ПРК 2	Володіти навичками ефективної комунікації в процесі навчання математики та інформатики; продуктивно спілкуватись під час співпраці в команді, грамотно вести діалог, брати участь у дискусіях щодо вирішення професійних проблем; організувати комунікацію учнів, створювати умови для ефективної евристичної бесіди, дискусії, мозкового штурму.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90–100	Оцінка «відмінно» виставляється за повні, систематичні, логічно викладені знання. Студент повинен розуміти суть філософської парадигми кожної історичної епохи, місце в ній конкретних представників філософської думки, коло їх ідей і суть їх внеску в розвиток філософії. Він повинен володіти категоріальним апаратом, навичками логічного доведення, мати власну позицію по суті поставлених питань. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82–89	Оцінка «добре» передбачає, що, в цілому володіючи матеріалом, студент допускає незначні неточності та окремі помилки, виклад недостатньо систематизований, розуміння суті понять та категорій не завжди чітке. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
74–81	Оцінка «добре» передбачає, що, в цілому володіючи матеріалом, студент допускає незначні неточності та окремі помилки, виклад недостатньо систематизований, розуміння суті понять та категорій не завжди чітке. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.

64–73	Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який має суттєві недоліки у викладі навчального матеріалу, має прогалини у знаннях, потребує навідних питань і не може самостійно побудувати логіку відповіді. Разом з тим оцінка «задовільно» передбачає засвоєння вузлових питань, розуміння суті основних проблем курсу. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60–63	Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який має суттєві недоліки у викладі навчального матеріалу, має прогалини у знаннях, потребує навідних питань і не може самостійно побудувати логіку відповіді. Разом з тим оцінка «задовільно» передбачає засвоєння вузлових питань, розуміння суті основних проблем курсу. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35–59	Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не розуміє суті поставлених питань, не має знань основних проблем та понять курсу філософії, не орієнтується в змістові основних епох розвитку філософської думки. Студенту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки.
0–34	Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни.

Розподіл балів

Поточний контроль											Разом	Сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2				Конспект	Контрольна робота		
T 1.1.	T 1.2.	T 1.3.	T 1.4.	T 1.5.	T 2.1.	T 2.2.	T 2.3.	T 2.4.				
Поточний контроль											70	100
5	–	5	10	–	5	–	5	–		40		
Контроль самостійної роботи											30	
–	5	–	–	5	–	5	–	10	5			

Об'єктом додаткового заохочення студентів може бути виконання інших видів робіт: участь у роботі всеукраїнських та міжнародних наукових конференцій, підготовка та публікація наукової студентської роботи та інші.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	
64–73	D	задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Форми поточного контролю: усне опитування, виступи з доповідями, наукові есе, анотації статті з філософії освіти, презентації результатів виконаних завдань, написання статей тощо.

Форми проміжного контролю: письмові контрольні роботи (надання відповідей на контрольні питання, вирішення проблемно-творчих завдань та тестів).

Залік.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ: СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ

Тема 1.1. Філософія освіти у структурі наукового знання. Сутність і зміст філософії освіти. Значення філософії освіти та її зв'язок з іншими науками, які вивчають освіту. Діалектика освіти та філософії. Напрямки філософії освіти та причини її актуальності в сучасних умовах. Функції філософії освіти. Основні проблеми філософії сучасної освіти.

Тема 1.2. Освіта як геном суспільного розвитку. Постнекласична парадигма освіти. Генеза поглядів на освіту в контексті розвитку філософського

знання. Співвідношення парадигми і стратегії освіти. Сутність і зміст постнекласичної парадигми освіти.

Тема 1.3. Синергетика як постнекласична трансформація наукового знання та її вплив на філософію освіти. Поняття про метод та методологію. Постнекласична наука та зміна світоглядних орієнтацій в суспільстві знань. Сутність синергетичної парадигми. Синергетика та філософія освіти. Синергетика як методологічна основа сучасної парадигми освіти та формування моделі педагога.

Тема 1.4. Філософсько-методологічні засади інноваційної освіти. Сутність інноваційного освітнього процесу. Співвідношення понять «традиції» та «інновації». Філософський аналіз кризи освіти та шляхів виходу з неї. Сутність і зміст «нового гуманізму». Проблема «ущільнення знань». Філософсько-методологічні засади сучасних інноваційних процесів в освіті.

Тема 1.5. Філософський аналіз моніторингу та диференціації в освіті. Сутність і зміст поняття «нова освіта» та її критерії. Поняття про моніторинг освіти. Види і зміст педагогічного моніторингу. Диференціація освіти в Україні: історія, проблеми, завдання. Зарубіжний досвід диференціації навчального процесу. Поняття «змішана школа», «обдаровані діти», «диференційоване навчання» і «соціальна еліта» та їх взаємозв'язок в освітній і соціальній діяльності. Шляхи підвищення науково-методичного рівня педагогічних працівників в новій школі. Превентивна освіта та її кадрове забезпечення. Поняття про профілізацію школи. Зарубіжний досвід профільного навчання. Сутність і особливості особистісно-орієнтованого навчання. Зміст особистісно-орієнтованого навчання як діалог в системі «педагог-учень».

Розділ 2. ФІЛОСОФСЬКІ АБРИСИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Тема 2.1. Філософське осмислення надтехнологій в освіті. Філософія нанонаук та освіта. Біотехнологічна складова над технологій та освіта. Освітата інформаційно-комунікативні технології. Евристичний потенціал когнітивних наук та освіта. Соціальні науки та їх вплив на розвиток освіти.

Тема 2.2. Філософський дискурс сучасних технологій в інноваційній освіті. Концептуальні принципи нової філософії освіти. Філософське осмислення технологій Ні-Tech та Ні-Нume в освіті. Філософське осмислення мережевої та медіаосвіти в умовах глобальної інформатизації. Медіаграмотність та медіакомпетентність.

Тема 2.3. Філософський аналіз необхідності превентивної освіти в умовах сучасних наукомістких технологій (hi-tech та hi-hume). Концептуальні принципи нової філософії освіти. Філософський аналіз превентивної освіти. Зміст превентивної освіти в умовах NBICS- конвергенції. Теоретичні та методологічні основи впровадження інноваційних технологій в превентивну освіту.

Тема 2.4. Академічна доброчесність як інструмент якісної трансформації сучасного закладу освіти. Доброчесність як філософська категорія. Академічна доброчесність: складові елементи. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти. Значення академічної доброчесності в сучасному освітньо-науковому просторі.

7.1. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ.	Консультації	Самост. робота		Лекції	Практ.	Консультації	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ: СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ										
Тема 1.1. Філософія освіти у структурі наукового знання	10	4	2	–	4	12	2	–	–	10
Тема 1.2. Освіта як геном суспільного розвитку. Постнекласична парадигма освіти.	8	2	–	–	6	8	–	–	–	8
Тема 1.3. Синергетика як постнекласична трансформація наукового знання та її вплив на філософію освіти.	8	2	2	–	4	8	–	–	–	8

Тема 1.4. Філософсько-методологічні засади інноваційної освіти.	12	2	4	–	6	12	–	2	–	10
Тема 1.5. Філософський аналіз моніторингу та диференціації в освіті. Започаткування нової освіти.	8	–	–	–	8	8	–	–	–	8
Разом за розділом I	46	10	8	–	28	48	2	2	–	44
РОЗДІЛ 2. ФІЛОСОФСЬКІ АБРИСИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ										
Тема 2.1. Філософське осмислення надтехнологій в освіті.	12	–	2	–	10	10	–	2	–	8
Тема 2.2. Філософський дискурс сучасних технологій в інноваційній освіті.	10	2	–	–	8	10	–	–	–	10
Тема 2.3. Філософський аналіз необхідності превентивної освіти в умовах сучасних наукомістких технологій (hi-tech та hi-hume).	10	2	2	–	6	12	2	–	–	10
Тема 2.4. Формування інноваційного освітнього простору.	12	2	–	2	8	10	–	–	2	8
Разом за розділом II	44	6	4	2	32	42	2	2	2	36
Усього годин	90	16	12	2	60	90	4	4	2	80

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма

1	Філософія освіти у структурі наукового знання	4	2
2	Освіта як геном суспільного розвитку. Посткласична парадигма освіти.	2	–
3	Синергетика як постнекласична трансформація наукового знання та її вплив на філософію освіти	2	–
4	Філософсько-методологічні засади інноваційної освіти	2	–
5	Філософський дискурс сучасних технологій в інноваційній освіті	2	–
6	Філософський аналіз необхідності превентивної освіти в умовах сучасних наукомістких технологій (hi-tech та hi-hume).	2	2
7	Формування інноваційного освітнього простору	2	–
	Разом	16	4

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Філософія освіти в структурі наукового знання. 1. Предмет і задання філософії освіти. Дуалізм філософії освіти. 2. Філософія освіти як галузь пізнання: об'єкт і предмет дослідження. 3. Філософія як світоглядна стратегія освіти. 4. Філософія освіти та її взаємодія з іншими галузями філософії та наукового знання.	2	2
2	Тема 2. Філософське розуміння сутності освіти у історичному контексті. 1. Виховання у Первісному суспільстві. Перші школи світової цивілізації. 2. Феномен античної філософської школи. Філософсько-педагогічні погляди Сократа, Платона, Аристотеля та Демокріта. 3. Християнство та інститут освіти в епоху Середніх віків. 4. Розвиток філософії освіти в епоху Відродження і Нового часу. 5. Історична ретроспектива філософії освіти XIX ст.	2	–

3	<p>Тема 3. Національні аспекти філософії освіти в Україні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Григорій Сковорода про самопізнання та спорідненість виховання з природою. 2. Ідея національної школи та її розвиток в працях К. Ушинського, Б. Грінченка, С. Русової, І.Франка, Я. Чепіги, Г. Ващенко. 3. Зміна цінностей освіти в освітньому просторі України: А. Макаренко та В. Сухомлинський. 4. Філософські засади Національної доктрини розвитку освіти. 	2	–
4	<p>Тема 5. Становлення і розвиток сучасного університету.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зародження і трансформація ідеї університету. 2. Універсалізація діяльності сучасного університету. 3. Дослідницький університет та пріоритети його діяльності. 4. Особливості розвитку університетської освіти в Україні. 	2	–
5	<p>Тема 6. Освіта і культура.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Феномени освіти і культури. 2. Національна і глобальна освіта: відчуженість, взаємодія, інтеграція. Освіта як відкрита система: виклики і перспективи. 3. Суперечності глобального освітнього простору. 4. Освіта і духовне народження людини. 5. Освіта і сталий людський розвиток 	2	–
6	<p>Тема 7. Основні суперечності та проблеми розвитку сучасної освіти.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Освіта і сталий людський розвиток. 2. Зміна канонів освіченості в історії культури. 3. Концепція безперервної освіти. 4. Формування системи освіти індустріального суспільства. 5. Формування освітньої парадигми інформаційного суспільства. 6. Основні суперечності сучасної освіти. 7. Освітні стандарти і парадигма особистісно-орієнтованої освіти. 	2	2
	Разом	12	4

8. Рекомендовані джерела інформації

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2019. - 169 с.
2. Бичко І., Табачковський В., Бичко А., Ярошовець В. Філософія. Центр навчальної літератури, 2017.
3. Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів / О. І. Гринів. Львів: ріада плюс, 2016.
4. Зінченко В. «Новий гуманізм»: інтегративна система філософії освіти, етики, соціального менеджменту та педагогіки. *Філософія освіти. Philosophy of Education*. 202-. № 2 (19). - С. 59–74.
5. Качуровський М. О., Кравченко Т. О., Цикін В. О. Хрестоматія з філософії освіти : навчально-методичний посібник. - Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. - 235 с.
6. Кірик Т. В. Про тенденцію упровадження нових термінів у курси з філософії та інших дисциплін. *Філософія науки: традиції та інновації*. - 2017. - № 1 (15) - С. 159–169.
7. Корнієнко О. М. Стереотипи в структурі рушійних сил суспільної думки. *Філософія науки: традиції та інновації*. - 2017. - № 1 (15). - С. 49–59.
8. Кравченко Т. О. Філософія освіти : навчально-методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять та самостійної роботи студентів. Суми: ФОП Цьома С. П. - 2017. - 92 с.
9. Наумкіна О. А. Філософія впродовж всього життя – вимога часу. *Філософія науки: традиції та інновації*. - 2016. № 1–2 (13–14). - С. 60–71.
10. Пролеєв С. Філософські компетентності: якими їм бути? *Філософія освіти. Philosophy of Education*. - 2016. - № 2 (19). - С. 88–96.
11. Тульчинский Г. Л. Цифровизованный гуманизм. *Философские науки*. - 2018. - № 11. - С. 28–43.
12. Філософія освіти : навчальний посібник / за заг. ред. В. Андрущенко, І. Предборської. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, - 2009. - 330 с.
13. Філософські абриси сучасної освіти : монографія / за заг. редакцією І. Предборської). - Суми : ВТД «Університетська книга», 2006. - 226 с. Філософія освіти і науки [Текст] : [навч. посіб.] / І. С. Алексейчук [та ін.] ; [відп. ред.: І. С. Алексейчук, Л. І. Мозговий] ; Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України [та ін.]. Слов'янськ : Вид-во Маторіна Б. І., 2019. - 365 с.
14. Філософський енциклопедичний словник / НАН України, Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди; [редкол.: В. І. Шинкарук (голова) та ін.]. Київ: Абрис, 2011.
15. Цикін В. О., Бріжата І. А. Філософський дискурс сучасної інноваційної

освіти. - Суми : СумДПУ ім.А.С. Макаренка, 2014. - 224 с.

Інформаційні ресурси

- 1) http://www.dialog21.ru/biblio/biblio_ind.htm – Бібліотека сайту «ДіалогXXI сторіччя».
- 2) <http://sbiblio.com/biblio/default.aspx?w=1092&t=title&sort=title> –Бібліотека навчальної та наукової літератури.
- 3) <http://www.arcto.ru/> – Філософський портал «Арктогея».
- 4) <http://intencia.ru/> – Іntenція. Сайт з філософії.
- 5) <http://www.philosopheducation.com/index.php/ua/> – журнал «Філософіяосвіти» (каталог видань).

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Навчальний план.
2. Підручники та навчальні посібники.
3. Інструктивно-методичні матеріали до семінарських та самостійнихзанять.
4. Тестові завдання для діагностики успішності студентів.